

5. 1. 21 Svět v souvislostech

Časové, obsahové a organizační vymezení

ročník	1.	2.	3.	4.
hodinová dotace	1	1	1	0

Předmět realizuje obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a společnost, Člověk a svět práce, Informatika a informační a komunikační technologie RVP pro gymnázia. Žáci se učí kriticky reflektovat společenskou skutečnost, posuzovat různé přístupy k řešení každodenních problémů a aplikovat poznatky do současnosti. Rozvíjeny jsou důležité myšlenkové operace a vědomí vlastní identity žáka. Předmět přispívá k utváření historického vědomí, k uchování kontinuity civilizačních hodnot a k občanskému vzdělávání. Posiluje respekt k základním principům demokracie a připravuje žáky na odpovědný občanský život.

Svět v souvislostech je vyučovacím předmětem naukového, kulturně estetického a občanského charakteru. Navazuje se tak velmi úzce na způsoby práce v hodinách českého jazyka, dějepisu a občanského a společenskovědního základu. Jednou z forem práce jsou rétorická cvičení, diskusní panely, práce s texty.

V tomto vyučovacím předmětu je nutné ve zvýšené míře zařazovat samostatné ústní projevy žáků, vedoucí ke kultivaci ústního projevu, argumentačním dovednostem a prezentaci a prosazení vlastních názorů a postojů. Přitom je třeba dbát o rozvoj a uplatnění žákovy osobnosti a jeho osobního, individuálního stylu. Důležité je rovněž vypěstování návyku sledovat aktuální společenské dění, vnímat obtížnost jednoznačného hodnocení, sledovat interpretační úskalí. Výběr jednotlivých témat vychází z nutnosti nejprve zvládnout (resp. osvěžit) teoretický základ vedení diskuse, argumentace, sebe prezentace a navazovat na tyto dovednosti praktickými tréninky a odpovídajícím zohledněním aktuálních témat. Relativně úzká teoretická základna předmětu je dána právě nutností pravidelně reagovat na aktuální témata, zajímavější věkovou kategorii žáků, a nenásilnou formou přivádět žáky k aktuálně společenským tématům. Diskusní hodiny reflektující aktuální dění budou zařazovány od začátku výuky.

Tento předmět navazuje na obsahově blízký „Svět kolem nás“, který je úvodním výchovně vzdělávacím cyklem k tomuto předmětu.

Výstupy a cíle předmětu:

- využívá všechny prostředky zvukové stránky jazyka a dbá na správnou výslovnost
- seznamuje se se základy efektivní komunikace
- pracuje na rozvoji vlastní nonverbální komunikace (postoj, intonace, vzhled, chování)

- svou výpověď dokáže podpořit vhodně zvolenými argumenty
- ovládá se, je tolerantní vůči jiným názorům
- je schopen kultivovaného vystupování
- orientuje se ve světě, jenž ho obklopuje
- sleduje aktuální dění, volí vhodná diskusní témata
- je schopen pracovat s informačními zdroji
- odliší různou úroveň informačních zdrojů
- je schopen odhalit různé základní manipulativní techniky používané v médiích

Výchovné a vzdělávací strategie:

- Učitel vede žáky k samostatné práci – kompetence **pracovní**.
- Učitel podporuje žáky k vyjádření vlastního názoru – kompetence **komunikativní**.
- Učitel podporuje týmovou práci při přípravě např. argumentačních cvičení a debatních aktivit – kompetence **sociální**.
- Učitel prosazuje individuální přístup – kompetence **personální**.
- Učitel motivuje žáky k vlastní tvořivé činnosti a osobnostnímu růstu – kompetence **řešení problémů**.
- Učitel prověřuje získané znalosti a dovednosti – kompetence **k učení**.
- Učitel vede žáky k zájmu o dění kolem nás, o aktuální společenské problémy, reflektované ve veřejném prostoru – kompetence **občanské**.

Používané metody:

- Práce s tiskem a ostatními médii
- Zpracování tématu psaným projevem
- Úspěšný řečník
- Inscenační metody (simulace problému, který je nutno vyřešit)
- Metoda hraní (představování) určitých rolí
- Diskuse na aktuální témata

ROČ.	TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, POZNÁMKY
1. – 3. společné	21. 1. Orientace v problémech reálného světa	▪ Pravidelně sleduje aktuální dění ▪ Učí se hodnotit význam aktuálních událostí ▪ Shromažďuje informace	▪ Třídění aktuálních událostí podle významu ▪ Analýza aktuálních témat s následnou diskusí	
1.	21. 2. Pravidla úspěšné komunikace, základy rétoriky	▪ Seznamuje se se základy komunikace ▪ Pracuje na rozvoji vlastní nonverbální komunikaci – postoj, intonace, vzhled, chování ▪ Poznává a ovládne zásady správného dýchání při řeči, správné výslovnosti a frázování. ▪ Ovládá se, je tolerantní vůči jiným názorům	▪ Základy řečnictví ▪ Jazyková kultura ▪ Nonverbální komunikace	Čj – Rétorika ZSV – Základy psychologie
	21. 3. Základy prezentace	▪ Rozumí základním pravidlům prezentační tvorby ▪ Dokáže uplatnit zásady vytváření prezentace	▪ Vytváření prezentace v ppt.	
	21. 4. Základy argumentace	▪ procvičuje dovednost správně argumentovat, kriticky myslet ▪ Sovu odpověď dokáže podpořit vhodně zvolenými argumenty	▪ Základní pojmy ▪ Struktura argumentu ▪ Typy argumentace	OSZ ZSV
	21. 5. Debata	▪ Seznamuje se a procvičuje argumenty s pevným řádem ▪ Uplatní znalosti základů řečnictví a základů argumentace ▪ Uplatní schopnosti formulace a obhajoby argumentů	▪ Konkrétní role debatních týmů (afirmativní a negativní) a jejich jednotlivých členů ▪ Pojmy – hlavní řeč, křížové otázky ▪ Princip hodnocení – obsah, strategie, styl	
	21. 6. Ročníková témata	▪	▪ Volby ▪ Školství a vzdělávání ▪ Vybraná témata dle zájmu třídy	
2.	21. 7. Strukturovaná prezentace 21. 8. Státní správa a samospráva	▪ Dokáže použít znalosti z prvního ročníku (Základy správné prezentace) ▪ Je schopen rozlišit efektivní a neefektivní prezentaci ▪ Identifikuje klíčové aspekty efektivní prezentace ▪ Je schopen předat sdělení publiku ▪ Seznámí se s funkcemi státní správy a samosprávy ▪ Je schopen rozlišit typy samospráv a jejich kompetence	▪ Jazyková kultura ▪ Nonverbální komunikace ▪ Občanská společnost ▪ Komunální politika	

		▪ Je schopen posoudit vliv státní správy a samosprávy na život v obci		
	21. 9. Ročníková témata		▪ Komunální politika ▪ Má význam se veřejně angažovat? ▪ Vybraná témata dle zájmu třídy	
3.	21. 10. Orientace v mediálním prostoru	▪ Získává informace z různých zdrojů ▪ Využívá moderní technologie k získávání informací a zná jejich rizika ▪ Odliší bulvární a nebulvární zdroj ▪ Seznámí se s principy infotainmentu ▪ Chápe faktory ovlivňující naše vnímání mediálního světa ▪ Rozpozná sexismus, stereotypy v médiích a je schopen zhodnotit jejich roli	▪ Rozdělení médií ▪ Principy fungování bulváru ▪ Nová média a rizika s nimi spojená ▪ Definice a rozeznání tzv. fake news ▪ Zpravodajství a publicistika	Čj – mediální výchova Čj – funkční styly IVT. internet OSZ
	21. 11. Ročníková témata		▪ Média ▪ Stereotypy ▪ Vybraná témata dle zájmu třídy	